

БАРГАЖАНАЙ ТҮРҮҮ ХОНИШОД ИИГЭЖЭ

МЭДҮҮЛНЭ:

Найн шанартайгаар бүхы хонидоо хайшалжа, нэгэшье грамм гээнгүйгөөр, хүбэн сагаан нооно гүрэндэ худалдаха уялгая ойрын сагта дүүргэхэбди

Тиыхын тула нооно хайшалдаг электроагрегадууды хамтаджам хүдэлгэхэдэ бүтээсэ ехэтэй байна.

Хонишод, энэ түрүү аргые халан абагты!

Хэлэнэн үгэдөө хүрэ, Абахан уялгая дүүргэ!

БААТАН АМШАНГҮЙ...

Хони сагаан торголиг ноотой хүрэгээрөө холуур суурхадаг уужам Сэлэнгэ нотагаархид тобир тарганаар ондо оронон нооно нооно хайшалжа бай...

Маг соогоо эгээл түрүүлжэ, үрнөхоной XX партсездын нэгтэй колхозойхид энэ тон халгалтат хүдэлмэрээ эхилээд, үн дээр соо 1000 гаран хонинооно хайшалаа.

Селинхид мүнөө түрүүшын 10 центнер нооно бэлдэхэлэй гда тушаагаа.

Сталиной нэрэмжэтэ колхозон отарануудта хонидой нооно хайшалга эхилэнхэй. Тинбэшье агрегадуудай ажалай эмхидшөөл нула. Агрегат бүхэндэ 12 алагшад хүдэлхэ ёготой аад, эр зариманда үдэртөө минл хүн гарана.

Эдхи бүхы колхозууд, совхоз тайнгаа Тельманэй нэрэмжэтэ зойхидой үүсхэлы халуунаар эн, хонидойноо нооно бонони урто, найн шанартайгаар хайша, гүрэндөө худалдаха уял-эрхимээр дүүргэхын түлөө эрээ оролдохо аабза гэжэ найна.

Д. Бадмажапов.

Онхожоруулагдаһан помо пунктнууд

Энэ аргаар үдэр соо 1300—1400 хонид хайшалагдана

Июнь һара гаража, зунай тэмдэг хаа хаанагүй эли тодоор үзэгдэбэ. Үбэ-лэй шэмэрүүн хүйтэн, хабарай хагсуу сагыс дамбага гараһан адууна мал шэмэтэй ногоондо садаад, үе мусээ тэниллэн, үнэ дааха гэжэ эхилбэ. Энэ үедэ хаалишад, үхэршэд «жэлэйнгээ эгээл харюусалгатай сагыс үнгэргөөбди» гэжэ хүрэг малаа туугаад, зунай бэлшээридэ урматай хүхюу гарана. Харин хонишод бүрише хүхюутэй. Тэдэнэр мүнөө нооноо хайшалжа, жэлэйнгээ хүдэлмэрийн үрэ дүн гаргаха гэжэ байна бшуу.

Долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ Баргажанай аймагай хонишод дээшүүлгэдэһэн социалистическэ уялгануудыс абанхай. Тэдэнэр дунда ээргээр хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооно хайшалжа, 1959 оной-хило орбол, нооно абалгаа 22 процентээр дээшлүүлхэ юм. Тинн аймагай совхоз, колхозууд мүнөө жэлдэ 6000 гаран центнер нарин, нарибтар нооно гүрэндэ тушааж, нёдондо жэлэйхиһээ горьтой ехэ нооно худалдаха зорилготой. Тинхэдэ аймагай олон түрүү хонишод бүрише дээшлүүлгэдэһэн социалистическэ уялгануудыс абаа.

Абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада хонидой нооно хайшалгалгыс тон эмхитэйгээр үнгэргэжэ, нэгэшье килограмм нооно гээлтэ хоролтодо оруулхагүй гэжэ хонишод оролдоно. Хонин ажалай энэ тон харюусалгатай хүдэлмэрийн аймагайхид мүнөө жэлдэ яһала хонин бэлдхэлтэйгээр утгаа. Аймаг соогоо хонин хүрэгээр эгээл олон Баянголой Карл

Марксын, Дэрэнэй Лениной, Барханай Карл Марксын нэрэмжэтэ бэлшээридэ хонин хайшалгалгыс эмхитэйгээр, бонони болзорто үнгэргэдэг найн дүй дүршлэтэй юм. Тус артельнууд мүнөөшье жэлдэ энэ хүдэлмэрээ баһал найн бэлдхэлтэйгээр эхилээ.

Баянголой үргэн уужам талын дунда Даахин гэжэ газарта, хонин хайшалха колхозой онхожоруулагдаһан пункт хоёрдохи жэлдэ хүдэлжэ захалба. Эндэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри 24—25 мянган хонидой нооно хайшалжа тушаадаг. Тус колхоз урдан хонидоо найнаар түхээрэгдэгүй, хүсэд онхожоруулагдаагүй, олон ондоо пунктнуудта хайшалдаг нэн. Харин нёдондо тэдэнээ томодхожо, хоёр пункт болгоһон байгаа. Эндэ тол-ходоһон электроагрегадуудын олон хайшатай, үдэртөө 1300—1400 хонин хайшалха аргатай. Колхозой

Борьёогой үргэн тала. Эндэ Эдын аймагай хоёр багн совхоз орошдог. Тэрэнэй отарануудта олон жэлдэ хонишодоор хүдэлжэ, ажалай шадабар олоһон хүнүүд олон. Тэдэнэй тоодо хонинот Гармажап Бадмаевич Цырендоржиев ороно. Энэ эрхим хонинот мүнөө жэлдэ 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абаад байна. Зураг дээрэ: нүхэр Цырендоржиев. Уранзурааша Н. ГОЛОВАНОВАЙ зураг.

Городуудай барилгын асуудалаар зарлагдаһан Бүхэсоюзна зүблөөн

Городуудай барилгын асуудалаар ЦС-эй Центральна Комитетэй, ЦС-эй Министрнүүдэй Соведэй Аһан Бүхэсоюзна зүблөөн гуржын үдэрөө хүдэлмэрлэжэ бай-тусхай секцинуудтэ барилгын салнуудыс зүблэн хэлсэлхэнэй зүблөөндэ хабаадагшад мин 9-дэ Кремлин Ехэ ордон хонин пленарна заседанида абаа.

ЦС-эй Госстройин түрүү-Б. Веселовский түрүүлэн үгэ. Промышленна предприятия, станци, худөө ажахын пред-ристанци, город, тосхонуудай барил-гэдээ эрдэм-техникын мэргэ-лээдэй табинан түсбөөр заабал-да шухала гэжэ тэрэ хэлээ. Нотагуудта гэр байрын, куль-е-ажануудалай барилгада оро-мо томо городуудай мэргэ-дэме хабаадуулаха, тэдэниие дстан болон бусад холын рес-ка, областнууд руу эльгээдэг р наа, тааруу һэн ха гэжэ нү-Веселовский дурадхаа.

тын паркнууд, бульварнууд, сквер-нууд нэгдэхэ. Москвагай хүн зоной тоо 5 миллионхо үлүү болгодохогүй бай-һан дээрһээ дутын багахан город тосхонуудыс спутник-городууд бол-гожо эхилээбди.

СССР-эй барилга болон архитек-турын Академийн бетон, түмэр-бетон шэнжэлхэ институтай лабора-торие хүлэбэрлэдэг профессор В. Михайлов гэр байрын, куль-турно-ажануудалай болон промыш-ленна предриятинуудай барилга-да хабаргагдааг түмэр-бетон улам эхээр хэрэглэгдэдэг болоо гэжэ тэм-дэглээ. Зүгөөр түмэр-бетон үйлд-бэрилхэ түсэб табилгада дутуу дунданууд ехэ олон. Түмэр-бетон үйлдбэрлэдэг заводуудай гараһан продукцин кубическа метрээр хэм-жэгдэдэг байһанинь буруу. Юун-дэб гэхэдэ, барилгын жэжэ хэрэг-сэлнүүдыс үйлдбэрлэхэдөө түсэбөө дүүргэдэггүй байһанһаа шалтагаал-жа, тэдэ предриятинууд хүндэ, то-мо продукцин гаргахын түлөө орол-доно. Барилгын материал багаар ородог, хүнгэн түмэр-бетон зүйлнүү-дыс гаргадаг болохо тушаа СССР-эй Госплан боложо үзэг л гэжэ нүхэр Михайлов хэлээ.

Трибуна дээрэ—Туркменэй ССР-эй барилгын министр О. Дедукин нёдондо жэлһээ манай республи-кин барилгын организацинууд гэр байра гаргаша багатайгаар бариха шэнэ проектинуудыс хэрэглэжэ эх-лээ. Советскэ Союзай зарим райо-нуудта дотороо 3 метр үндэртэй байрын гэрнүүдыс баридаг зандаа

байгаа наа яхаб гэлэн дурадхал Дедуник оруулаа.

15 жэлэй урда тээ манай Ста-линград үнэнэн тоборог болошоһон байгаа бэлэй. Үнгэрһэн саг соо 3,5 миллион дүрбэлжэн метр талмай-тай гэр байра баряабди. Энэмнай дайной урда тээ Сталинградта бин байһан бүхы гэр байрын талмай-һаа хоёр дахин шахуу ехэ. Мүнөө Сталинградта 35 мянган хүн гэр байрын барилга дээрэ хүдэлмэрлэ-нэ. Долоон жэлэй түсэбөөр хараа-лагдаһан барилгын хүдэлмэри ам-жалтатайгаар дүүргэхын тула ин-дустрийн шэнэ арга методуудыс хэрэглэнэбди, барилгын комбина-дуудыс олоор бодхонобди гэжэ Сталинградтай горгүйсэдкомой тү-рүүлэгшэ А. В. Дынкин хэлээ.

Манай республикада барилгын индустрийн хүгжэлхэнэй ашаар бо-нонихон болзор соо Октябрьский, Салават, Кумертау, Сивай гэжэ го-родуудыс, хэдэн хүдэлмэрлэхэдэй тосхонуудыс баряабди. Башкирын городуудай үргэдэжэ байһанинь харуулаһан нимэ то баримтануудыс дурдаһууб: 1946 ондо 2,2 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр бай-ратай байһан аад, 1960 ондо 6,1 миллион дүрбэлжэн метр талмай-тай гэр байратай болообди. Эрэхэ долоон жэл соо үшөө 5,6 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр бай-ра барихабди гэжэ Башкирай АССР-эй Коммунальна ажахын министрствын барилга, архитекту-рын таһагай начальник Л. Сахау-динов хэлээ. Барилдаха гэрнүүдтэ совет хүнүүд коммунизмын үедэ

правлени, партком хонишодой болон механизаторнуудай хүдэлмэри найнаар эмхидхэжэ шадда. Пунктнуудай дэр-гэдэ нооно илгаша, ябталха, авто-машинада ашаха түхээрэлгэ, мүн ноононой шанарыс шал-гаха лаборатори бин. Эдэ пункт-нуудта хонин хайшалалгын хүдэлмэ-ри гол түлэб онхожоруулагданхай.

Хонишодой, механизаторнуудай байра байдлыс найжаруулаха, тэдэ-ний культурна эрилтынь хангаха асуудалда колхозой правлени, парт-ком мүн лэ ехэ анхарал хандуулна. Хонин хайшалха пунктнуудай дэргэ-дэ столово, холын бэлшээрлээ эр-һэн хонишодой байха хамтын бай-ра, улаан булан, бани бин болон-хой.

Мүнөө Баянголдо хонин хайша-лалга түлэг дундаа ябсжа байна. Энэ хүдэлмэридэ үдэр бүри 200 ша-хуу хүн хабаадаг. Тэдэнэй дунда Баянголой дунда хургуулин Нурга-шад, дутын фермэнүүдэй хаали-шад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд оролсоно.

Баянголойхидой жэшээгээр Бар-ханай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозыс жэжэ пунктнуудаа то-модхожо, Элэнэн, Харгана гэжэ га-зарнуудта онхожоруулагдаһан хоёр ехэ пункт эмхидхэ. Мүнөө жэлдэ эндэхид 26 мянга шахуу хони-ной нооно хайшалха юм. Тинхэдээ тэдэнэр хонин бүриһөө дунда ээр-гээр 3,6 килограмм нооно абахаар хараална.

— Хонин хайшалалгаа 20 хоногой туршада дүүргэхэбди. Мүнөө жэлдэ нёдондонойхидо орходоо ноононой эхээр хайшалалдаха байһаниие хонин хайшалалгын түрүүшын үдэр-нүүд харуулаа. Тинн хонишоднай 1960 ондо абаһан социалистическэ уялгая лаб дүүргэхэ,—гэжэ тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Г. Дам-баев хэлэнэ.

Тэрэшлэн Курумканай совхоз, Дэрэнэй Лениной нэрэмжэтэ бо-лон бусад колхозууд нооно хайша-лалгаа эмхитэйгээр эхилээ.

1960 ондо абаһан социалисти-ческэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэй-гөөр дүүргэхын тулада аймагай хонинот нооноёо июлин 1 болотор хайшалжа дүүргэхэ зорилго урдаа табина.

О. Раднаев, манай корр.

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 138 (9277) | 1960 оной июнин 11, суббото | Сэн 20 мүнгэн

МАЛ АДУУЛАГШАД! БЭЛШЭЭРЭЭ ҮАЙНААР АШАГЛАЯ

Хүхэ ногоон хүшэлжэ, адуу малай атарлаха, һү шэмээ нэмээхэ элдин саг ерэбэ. Энэ үедэ колхоз, совхозуудай мал хүрэгүүд зунай бэлшээрлэдэ гаража, үдэр һүниие мэдэнгүй адуулагдажа эхилээ.

Бурят оронойнай хэдэн зуугаад үхэршэд, хонишод, тугалшад, га-хайшад бэлшээрин найн сагыс зүбөөр хэрэглэн, даалгагдаһан ма-лаа түргөөр түлжүүлхэ, таргалуу-лын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдо-но. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ найн ша-нартай мяха, һү ехээр тушаажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг саашааа бариха хэрэг иматгал мал адуула-гдай хүсэл оролдоһоно болохо байһынь тэдэнэр һайса ойлгоно ха юм.

Зунай бэлшээрин үедэ буруу, хашараг, гунжадай тус бүринн шэг-нүүрыс адагын хоёр центнерээр нэм-ээхэ гэлэн дайшалхы зорилго мал адуулагда бүхэнэй үмэнэ табилга-на. Энэниие амжалтатайгаар бө-лүүлхэ арга боломжо ажахы бүхэн-дэ бин. Хабартаа талха таряанай зүйлөөр тэжээлхэн мал ногоон дээрэ гарахалаа бүри һайнаар тү-лэдэг, таргалда гэжэ.

Мал адуулаха баян дүй дүршлэтэй хүнүүд, ажалай баатарнууд респу-бликын нотаг бүхэндэ байха. Үн-гэршээ жэлэй бэлшээрин үедэ бо-до малай шэгнүүрыс үдэртөө нэ-гэ килограммаар нэмээхэ гэлэн со-циалистическэ мурьсөөн мал адуу-лагдай дунда дэлгэржэ, яһала һайн үрэ дүн туйлагдаһан байгаа.

Мүн үбэлжэлгын үедэ буруу, ха-шарагуудыс зүбөөр эдэлүүлжэ, ха-рууналжа, зунайхиһаа дутуугүй ам-жалта туйлаһан малшад энэ үбэл олон байгаа. Яруунын «Победа» колхозой үхэршэн Дүлмажап База-рова шахамалнуудайнгаа шэгнүү-рыс үдэртөө 1,2 килограммаар нэм-ээжэ шадда. Мухаршээрэй «Ком-мунизм» колхозой малшан Абрам Федоров, Кяхтын аймагай Куйби-шевай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагдашад Цициков, Дампилов гэгшэд малаа сүүдхэ бүри 600—800 граммаар таргалуулжа байна. Шу-даргыс ажалаараа хамтынгаа бая-лиг арбадхажа байһан бусадшыс мал адуулагдашад яһала олон.

Эдэ түрүүшүүл бэлшээрэс зүбөөр хубаарилжа, хэдэн хэлэг болгоод, тэндэ малаа ээлжлүүлэн адуула-даг. Мүнөө ногооной шэмэтэйдэ бу-руу, хашарагуудаа үдэр һүнигий бэлшээнэ, дуран соонь уһална, үдэртөө уһанда оруулжа тиурүүлнэ, тарья талханай зүйл нэмээжэ эдэулнэ.

Тингэбэшье малай бэлшээрисэ зүбөөр эмхидхэхэ, мал адуулагда-шыс шэлэн олохо, тэдэнэй дунда социалистическэ мурьсөөн дэлгэ-рүүлхэ талаар дутагалдууд олон үзэгдэнэ. Сэлэнгын, Курумканай совхозуудта, Тарбагатайн, Закам-ей зарим колхозуудта малай шэг-нүүрыс үдэртөө арай шамай 200—300 граммаар нэмээхэ, харюусалга-гүй хүнүүдыс мал адуулагдашад томилох, мүнөө хүртээр зарим ма-лаа зунай бэлшээрлэдэ гаргаагүй байһан ушар бин. Сэлэнгын совхо-зой олон гүүртэнүүд үбэлжөөндөө

байжа, адуула бэлшээрлэгү дээрнээ тамираа алдажа байгаа. Гүрэндэ мяха, һү ехээр худалдаха зорилгын эгээн шу-халада тоологдоод, нимэ хайша хэрэг, харюусалгагүй ябадылыс тэсэхын аргагүй. Үнэ сэн багатай мяха ехээр абаха уялгая амжалтатай-гаар бөлүүлхын тула зунай бэлшээрин үедэ малаа һайса тарга-луулла абаха болонобди.

Энэ зорилгыс мал адуулагдашад шударгыс ажалаараа шиндхэхэ бай-на. Тэдэнэр түрүүшүүлэй дүй дүр-шлэд халан абаха, наукин туйла-тануудыс ажаллаа хэрэглэхэ уялга-тай. Мал адуулагдай нимэ ехэ гүрэн түршн удханаһартай хэрэгыс шиндхэхэдэн, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд бодото туйлаамжа хүргэхэ эрэгтэй. Энэ талаар Кях-тын аймагта эмхидхэлэй ехээн хү-дэлмэри хэгдэнэ, эрхим малшадай хүдэлдэг гүүртэдэ мал адуулагда-дай семинар, зүблөөн хэдэ дахин үнгэргэгдэн байха юм. Кяхтынхид ай жэшээ хаа хаанагүй халан абахаар байна.

Бэлшээрэс һайса мэдэхэ, тэрэнээ зүбөөр хубаажа, малаа оролдосо-гойгоор адуулдаг хүнүүд лэ эрхим амжалта туйладаг. Хабартаа, на-мартаа хада уулын үбэр талада, зунай халуунда—ара газарта, мо-доной һүүдэртэ адуулагдаа зохид. Бэлшээрлэдэ ябаһан малые унаар таһалдуулжа болохогүй. Тинн ма-лаа марса хужартай газарта адуу-лыс оролдохо хэрэгтэй. Юуб гэхэ-дэ, хужартай газарта адуулагдадаг мал түргөөр таргалда бшуу. Хэр-бээ бэлшээрин газарта хужар мар-сын үгы байбал, тэжээлэй даһнаар таһалдуулжа болохогүй.

Нэмэлтэ ногоон тэжээлдэ тариг-даһан ургаса зүбөөр, гамтайгаар хэрэглэхэ гэгшэ малшан бүхэнэй ариун уялга мүн. Зунай шанга ха-луунда, бэлшээрин ногооной муу-даханда, намартаа хадгархадан нэм-элтэ ногоон тэжээл малда эдэу-лэгдэхэ болоно. Бэлшээрин ногоо-ной һайн байхала таримал ногоо эдэулхэнэй хэрэггүй.

Колхоз, совхозуудай мэргэжэл-тэд, хүтэлбэрлэгшэд бэлшээн тар-галуулагдаха малые ехэ багаарнь, эрэмээрн илгаша, тусхай гүүртэ-нүүдыс эмхидхэхэ уялгатай. Нэгэ гүүртэдэ нэгэ түрэлэй, нэгэ жэгдэ малые харууналжа малшадта нил-эдэ хүнгэн, малые шэгнэхээшье зохид байдаг.

Зооветеринарна хүдэлмэрлэгшэд эртэнһээ үбшэн малые аргалжа, малай гууртай тэмсэхэ зорилготой. Энэ талаар зоотехник, ветеринар-нуудай үүргэ болон харюусалгыс эрид дээшлүүлхэ, мүн адууна ма-лай хүсэ шадалай, үдэсын түлөө тэдэндэ шанга эрилтэ табиша шу-хала.

Адуулагдай дунда социалисти-ческэ мурьсөөн үргэнөөр дэлгэрүүл-хэ, политическэ хүдэлмэри саг үр-гэлжэ ябуулжа, малшадай культу-ро-ажануудалай эрилтэнүүдтэ ан-харалтайгаар хандаха уялгана кол-хоз, совхозуудай партийна органи-зацинууд нэгэшье үдэр мартаха ёһогүй. Мал адуулагдашад ажалай түлөөһэн иматгал малай шэгнүүрыс ээр эрэгээр нэмэһээрнь хаража үг-тэхэ болоно.

Мал адуулагдашад! Зунай бэлшээр-ине хүсээдөөр ашаглажа, эбэртэ бодо малай шэгнүүрыс адагын хоёр центнерээр нэмээхын, бүхы ма-лаа атар тарган болгохын түлөө бүхы хүсээс, мэргэжэл шадабарья элсүүлэе!

Холын бэлшээрлэдэ гараб

Жэлһээ жэлдэ «Дружба» колхоз-ойхид хатуу хабарай сагыс үнгэр-гэжэ, тээ зунай эхээр адууна малаа үндэр хада уулын, холо газарай бэлшээрлэдэ һайнаар адуулаад, хүс-сэ шадальны һайса абхуулжа, на-мар оройһон буужа ердэг юм. Энэшье жэлдэ манай колхоз хэдэн зуугаад хонин, эбэртэ бодо малаа наһаарнь, шадал тамираарнь, то-мо багаарнь, эрэ эмээрн илгаад, тусхай гүүртэнүүд болгожо, холын-гоо тунга, шэмэтэй ногоотой бэл-шээрлэдэ абаһанхай. Холын үндэр газарай бэлшээрн малай ууха уһа-ундаар, эдинсэ ногоогоор элбэг бай-даг гэжэ.

да хабшал, түргэн урасхалтай гол, горхо гатаджа гарахан бэрхэтэй шэг юм. Тинбэшье колхозой дүршэл ехэтэй малшад үхэр малаа шада-мар бэрхээр туужа, зорингон газар-таа ямаршыегүй хүргэдэг. Артелиин дүршэл ехэтэй малшад-дай нэгэн коммунист Александр Михайлович Дмитриев жэл бүри 120—130 үхэр холын бэлшээрлэдэ абаашаа зуһаад, намар атар тар-ган болгожо, үбэлжөөндөө асардаг болонхой. Мүнөө колхозой малшад холын-гоо бэлшээрлэдэ үхэр малаа абаа-шаад, һайнаар адуулжа, хүсэ шада-лынь абхуулжа байна. С. Аюшеев. Закамснэй аймаг.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ ПОЛИТИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИ ТОДО БАЙНААР ЯБУУЛБАЛ АША ҮРЭНЬ ЕХЭ БАЙХА

Арад зоной дунда политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха асуудалда партиин XXI съезд эх анхрал хандуулан байгаа. Манай аймагтай партийна организаци съездын шийдхэбэринг хүтэлбэри болгон, зохино хүдэлмэри ябуулжа байна. Партийна комитетүүд, эхин организацинууд хүтэлмэрээр зарим тэдэ найжаруулаа. Зоний дунда ябуулдаг ойлгууламжыгтаа хүдэлмэри ажахытай нягта холбоотойгоор эмхидхэхэ, тингээ долоон жэл соо харааллан түсбүүдээ болзорхоон үрид дүүргэхэ хэрэгтэ парторганизацинууд гол анхралаа хандуулаа.

Эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэрин нүлөө эхэтэйгээр ябуулдаг болононой ашаар горьтой амжалта туйлагдажа захалаа. Нүүлэй жэлүүдтэ аймагайманай ажай, соёл культура шилээд хүжөө. Тусхайлан хэлэбэл, 1953 онд энэхид колхозууд хамтадаа 20 миллион түхэригэй олзо доход оруулан юм, тэрэн 1959 ондо 52 миллиондо хүртэрөө ургаа. Колхозинуудай ажайнуудад жэл бүри найжарна. Хүдөө тосхонуудаар соёл культурын гудамта олоор эмхидхэгдэжэ байнхай. Колхозуудай тогтооглонон сагһаа хойшо түхэрэгдээгүй ехэ барилга нүүлэй 3 жэлдэ хэгдээ гэхэдэ болохо.

Аймагайманай колхоз, совхозууд 1960 ондо ехэ уялганууды абанхай. Энэ жэлдэ илдононойндоо нилээд ехэ хүдөө ажахын продуктууд абтахаар харааллагдана. Мухаршэбэрэй колхоз, совхозууд түрүүшын кварталтайнгаа уялганууды амжалтаттайгаар бөлүүдлээ. Гүрэндэ мяха худалдаха 1-дэхи кварталтайнгаа уялга аймагтай 111,7 процент дүүргэ гэхэ гү, али илдоно жэлэй энэ үсхилхөөн 4 дахин ехэ мяха худалдаа. Нү, үндээ туншаха түсбөө үдүүлэн дүүргэбэл. Колхоз, совхозууд хоёрдохи квартал соо уялгануудаа заатагүй бөлүүдхээр оролдно.

Арад зоной дунда соёл сурталы хүдэлмэри нүлөө эхэтэйгээр ябуулха гэжэ партиин ЦК заана бинуу. «Мүнөөнэй эрхэ байдалда партийна пропагандин бөлүүдхэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй тогтоот манай партийна эхин организацинуудай сугланууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой хэмжээ ябуулганууд харааллагдана. Парторганизацинуудай секретариарай семинар, пропагандинистуудай, лекторнуудай, агитаторнуудай суглаан зарлагдажа, тэдэй урда шухала зорилгонууд табигдабан байна.

Соёл сурталы хүдэлмэрини ондо арганууды үргэнөөр хэрэглэн, коммунистууд, хүтэлбэрихэй тушаалтанин суртал бололой талаарин хүмүүжүүлэхэ хэрэгтэ партийна организацинууд горьтой анхрал хандуулдаг. Пропагандин гол шухала зорилгонуудай нэгэн юмб гэхэдэ, партийна нуралсал болоно. Энэ жэлдэ аймаг доторай 56 кружок, политургуули, семинар эмхидхэгдээд, 959 хүн нураа. 38 коммунист марксистко-ленинскэ теори бөө даагаад шудалаа. Үшөө 35 коммунист үдэшин дунда тургуулида, 26 хүн дээдэ ба тусхай дунда тургуулинуудта зоочоноор нураана.

Партийна нуралсалай жэл хэзээ хэзээнэйхнээ эмхитэйгээр эхилһэн байгаа, нураха хүнүүдэй дуралдалнууды анхралаадаа абажа, кружок,

семинар болон политургуулинуудай хэсээ тусхай үдэрнүүдтэ: колхоз, совхозуудаар неделидээ нэгэ дахин—пятницада, предпряти ба эмхи зургаануудаар—понедельниктэ үнгэргэгдээд байба. Энэ гурим хэсээлиүүдэй хаана, ямараар үнгэргэгдэһнэ ходо шалгажа байха арга олгоо.

Нуралсалай жэлдэ кружок, семинар, политургуулинуудай олонхин найнаар ажаллан, программа дүүргэ. Нютаг нютагуудта нуралсалай ямараар эмхидхэгдэһнэ партийна организацинууд шалгажа байгаа. Сталиний нэрэмжэтэ колхозой парторганизац (секретарь нүхэр Г. Конов) хүнүүдэй нуралсалада ехэ анхрал хандуулаа. Хэсээлиүүдэй хэр үнгэргэгдээд, ямар дутагдалнуудай бин байһан тухайдайн партийна сугланууд, бюрогой заседанинууд дээрэ үе үе зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохино хэмжээн абтадаг байба. Кружогуудай хэсээ колхозой ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэгдэнэ. Ажалтай бүтээһнэ ямар аргаар дээшлүүлэхэ тухай олон дуралдал шагнагдай зүгһөө ороо.

«Забайкалец» колхоздо КПСС-эй түүхэ шудалха кружок найн дунд туйлаба. Пропагандист нүхэр И. Петрова хэсээлэй ходо сар сооныхэ, заадаг темингэ удыһе найнаар ойлгуулдаг байгаа. Тэрэнэй «Победа», Лениний нэрэмжэтэ колхозууд, «Эрдэм» совхоз, Мухаршэбэрэй дунда тургуулин дэргэдэ, Түгэшин геологуудай партинда эмхидхэгдэһнэ кружогууд үзэхэ программая найнаар дүүргэ.

КПСС-эй райкомой дэргэдэхи экономическа семинарда колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилгэшэд, мэргэжэлтэд, партийна-советскэ эдбхитэд хабадала, нуралсалай жэлдэ 5 дахин семинар болоо. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилгэшэд, парторганизацини секретариар Бичурын, Кяхтын аймагуудта ошоно, хүдэлмэрини түрүү дүй дүршэлтэй танилсаһан байха.

Түрүү областинуудай дүй дүршэл халаан абахын тула экономико шудалха 108 кружок эмхидхэгдэһн юм. Эдэндэ гурба мянга шахуу колхозинууд, совхозуудай, предпритинуудай ажаллаад нуража, мэргэжэл шадабаряа дэшинэлүүлнэ. Мүнөө тэдэ кружогуудай олонхини 3—4 хэсээл үнгэргөө.

Хүдөө ажахын эрдэм шудалха арадай университет эмхидхэгдээд, тэрэнэй 4 факультетдэ 250 хүн нуража байнхай. Эрдэм ухаанай туйлаалта, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэжэ, ажахыгаа хүжөөхэ хэрэгтэманай тус университетдэй ехэ үүрэг дүүргэхэн лабай.

Лекциин шанар болон үүргы дээшлүүлэхэ, арад зоной дунда гүрэнгэ үдхатай, һонирхолтой лекци, элдхэлхэнүүдэ эмхидхэхэ гэжэ партиин ЦК заанан байна. Энэ талаар зарим тэдэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Жэлэй эхилхөө хойшо 500 гаран лекци, элдхэлхэн уншагдаа. Лекци, элдхэлхэнүүдэй олонхини малай фермэ, колхозой станууд дээрүү хэгдэһн байха. Никольск тосхондохи лекторнуудэй нэгдэл ажаллаан илангана найнаар эмхидхэнэ. Үнгэргэһн 5 харын туршада энэхид лекторнууд 70 гаран лекци уншаа, аман үгшн журнал, тусхай темэтэй, мүн асуудал-харюугай үдэшинүүдэ ходо үнгэргэгдэ. Энэ нэгдэлэй

(хүтэлбэрилгэшэнь нүхэр Н. Червинская) хүдэлмэрэ нара нараар түсбэлэжэ, хаана, ямар асуудалаар лекци уншаха тухай тодорхойлон зүбшээдэг.

Загандахи нэгдэлэй лекторнууд удааар найн, һонирхолтой лекцинууды уншалаг болонхой. Ажалшадай дунда уншагдаха лекцинууд түрүүшээр найса бэлдэгдэнэ.

Политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэрин элдэб ондо арга Лениний нэрэмжэтэ колхоздо шадамараар хэрэглэгдэнэ. Энэхид колхозинуудта лекци, элдхэлхэн ходо уншагдажа байдаг. Агитаторнууд ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Колхозой олон хэсэгтэй газетдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулагдана. Ажалай халуун хаһада үдэр үдэрэй һонин радиоогоор сонсохогоддог. Зураглан харуула газетнууд үе үе гаргагдажа байдаг. Политическэ хүдэлмэрин нүлөө эхэтэй болононой ашаар тус артелиин гэшүүд абалан уялгануудаа амжалтаттайгаар бөлүүдлэнэ.

Гэбшэе хүдэлмэридэмнай дутуу дуида зүйл үшөөл олон. Партийна кружок, политургуули болон семинарууды хүтэлбэрилдэг 56 пропагандистын 50-инин дээдэ ба дунда эрдэмтэй, бэлдэхэл найнтай хүнүүд юм. Тингэбшэе, зарим газарта нуралсал эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Зарим пропагандистуудай зүгһөө даабарида хэһа хэрэгээр хандалан ушар «Знамя Ленина», «Путь Ленина» колхозуудай партийна организацинуудта, Суулгын совхоздо, мүн «Заготзерногой» пунктда үзэгдөө. Нуралсалай шэнэ жэлдэ эдэ дутагдалнуудаа усалдажа, найн бэлдэхэлтэй пропагандинистнууды томилхобди. Партийна организацинуудэ экономико шудалха кружогууды ха хаангүгэй эмхидхэжэ, ажалшадые олоор хабадуулха зэргэтэй. Колхоз, совхозуудта эмхидхэгдэһн агро-зоотехническэ курсуудай программада политикын асуудалнууды нэмэлэхэ шухала гэжэ һананабди.

Ажалшадай дунда удааар, шарнаар найн лекци, элдхэлхэн олоор уншаха, ойлгууламжын хүдэлмэри бүри найнаар ябуулха, дутагдалнуудаа усалдаха талаар партиин райком зохино хэмжээ хараална.

Ц. Шибэев, КПСС-эй Мухаршэбэрэй райкомой секретарь.

Болохоёо байгаа залуушуулай найндэ—фестиваль угуулан, Хорин аймагтай залуушуулай дунда социалистическэ мурсыон үргэнөөр дэлгэрнэ. Наяхан Анаагай совхозой 1-дэхи фермын клубта залуу хаалишад, хоншоид, механизаторнууд болон хүдэлмэриншэд дүүрэн сугларба. Эдэнэй дунда залуу хаалишан Хама Доржиеваше бини, Юуб гэхэдэ, тэрэндэ зорюулагдан үдэш болохоно ха юм. Аймагтай фестивальда зорюулагдан залуушуулай социалистическэ мурсыонд нүхэр Доржиева түрүүшэй гараа бууу. Тэрэ үнгэрһэн дүрбэ нара соо үнээн бүриһөө 760 литр һу наажа, совхозойнгоо комсомолой комитетдэй дамжуулгын Улаан туг хоёрдохи наража бариха байна.

ТАМБОВСКО ОБЛАСТЬ. Мичуринска районой Коминтернын нэрэмжэтэ колхоздо КПСС-эй обкомой, облгүесэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. **ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** Социалистическэ Ажалай Герой Е. И. Андреева колхозой залуу малшадтай хоёрдэлэжэ һууна.

ТАСС-эй фотохронико.

Жэгдэ алхамаар ШЭНЭ АМЖАЛТА ТЭЭШЭ

Республикын эхэнэрнүүдэй съездын урда тээ

Аймагтай түб тосхон Иволга июнийн 4-дэ хэзээ хэзээнэйхнээ гоестр шэмэглэгдэнхэй байба. Үгһөөнй арбан сагта Культурын байшан соо аймагтай эхэнэрнүүдэй нэгдэхид съезд нээгдэбэ. Эндэ түрүү эхэнэрнүүд—хаалишад, хоншоид, гахайшад сугларжа, ажал хүдэлмэри тухайгаа зүбшэн хэлсэбэ. Хамтадаа 200-гаад эхэнэрнүүд съездэд хабадалса.

«Аймагтай долоон жэлэй түсбэ бөлүүдхэ хэрэгтэ эхэнэрнүүдэй хабадажа байһан тухай» элдхэлхэл КПСС-эй Иволгын райкомой нэгдэхид секретарь нүхэр Д. П. Ринчино хэлэбэ.

— Манай аймаг байшан оной түрүүшын кварталда гүрэндөө мяха, һу худалдаха социалистическэ уялга саг сооһе үлүүлэн дүүргэ. Энэндэ аймагтай эхэнэрнүүдэй оруулһан хубитань ехэ,—гэжэ нүхэр Ринчино хэлэбэ. «Коммунизм», «Восьмёе марта» колхозуудай эхэнэрнүүд нийтын ажалда эдбхитэйгээр хабадалсана. Эдэ колхозойхид гүрэндөө мяха, һу худалдаха жэлэй түрүүшын кварталтай социалистическэ уялгага уридшалан

Торгашина), Оронгын (түрүүлэгшэнь нүхэр Арсуа) эхэнэрнүүдэй соведүүд найнаар ажаллана. Эдэ соведүүд хүдөө тосхонууды болон сон түхэлтэй болгохо, сад сээрлар тариха, элзэб модо һуулгаха тус мүн нютагай зоной дунда соёл хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулгатаалаар ехэ юумэ хэжэ байна. Иволгын, Ганзуринай эхэнэрнүүдэй соведүүд өһөдэһингөө ажал хүдэлмэрини энээгээр хизаарлангүй, харин колхозуудай долоон жэлэй түсбөө харааллан ажахын шухала асуудалнууды бөлүүдхэдэ ехэ түлэглэмжэ үзүүлнэ. Жэсээлхэдэ, Иволгын сомоной Советдэй дэргэдэ, эхэнэрнүүдэй совет 3 мянга гары тахялагй үндэгэ эмхи зургаанууд алба хаагшад, хүдэлмэрилгэшэд суглуулжа, гүрэндөө тушаагаа. Аба хаагшаднаа эбэртэ бодо мал, руу, хашарагууды худалдаадаа абаад, совхоздо тушааха талаар ехэ ажал ябуулаа.

Угэ хэлэгшэд, мүн элдхэлхэл аймаг дотор байгуулагдан эхэнэрнүүдэй соведүүдэй ажал хүдэлмэри тухай тэмдэглэһэн байна. Мүнөө аймаг дотор эхэнэрнүүдэй 20 совет хүдэлмэрилнэ. Иволгын (түрүүлэгшэнь нүхэр Кубальская), Ганзуринай (түрүүлэгшэнь нүхэр

Аймагтай промышленна предпритинуудта ажаллажа, долоон жэл түсбө амжалтаттайгаар дүүргэ байһан олон эхэнэрнүүд хай съезд дээрэ хэлэгдээ. «Коммунизм» гэжэ олзоборилгын артемы хүдэлмэришэн эхэнэрнүүд Ламева, Шабалина, Каширкина, Степаненко ба бусад ажалайнгаа тэвэсы нёдондо жэлэйхнээ 16 процентээр дэшлүүлһэн байна.

Съезд дээрэ хамта 16 хүн үзэбэлэжэ, шэнэ амжалта туйлахагай гэжэ мэдүүлэ.

Залуушуулай фестиваль угуулан

Ходо нимэ үдэшнүүдэ үнгэргэжэ байл гүһэн дуралдалнууд клубай хүдэлмэрилгэшэдтэ оруулагдаа.

Нүүлээрнэй майн 19-дэ клубай уран найханай бүлгэм нимэ үдэш б-дахи фермын эрхим хоншоин нүхэр П. Бадмашыреновагай хүндэлдэ зорюулаа.

Ажалдаа шалгарһан түрүүшүүлдэ зорюулагдан нимэ үдэшнүүдэ мүнөө Хорин аймагтай соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилгэшэд комсомолой организацинтай хамта үнгэргэжэ эхилээ.

Ц. Норбоев, Анаагай совхозой ВЛКСМ-эй комитетдэй секретарь.
В. Кучумов, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь.

МАГТААЛ

Уданшэегүй улаан торгон хүшэгэ нээгдэжэ, сиең дээрэ Леонид Махалов гаража, уран найханай бүлгэмэй зүгһөө сугларашадта амаршалга хүргөөд, нүхэр Доржиевада зорюулагдан концертн эхилхэе сонсохобо, Концертдэ хабадагшад «Парти—манай жоолодогшо», «Үргэн ехэ Обь дээрүү» гэгһэн дуунууды шадамар бэрхээр дуулаа. Мүн Р. Нечаева, Р. Путьинцева болон Б. Жамбалдоржиев гэгшэд ород бурят дуунууды гоё найханаар дуулажа, сугларашадые басуулаб. Нүүлээрнэй хатар, наадан боложо, үдэш орой болоһон хойно залуушуул гэр гэртээ бусаа.

ХОНИНОЙ МЯХА, НООНОНОЙ ҮНЭ СЭН ХИМДАРУУЛХА АРГА

Ставрополин хизарай зүүн захын үргэн уужам тала дайдые ээлжэ байдаг «Айгурский» гэжэ үүлтэртэ хонидой совхоз Апанасенковска район соогоо томохон ажахы юм. Энэ совхоз хамта 44 мянган гектар эдлүүрин газар, тэрэ тоодо 33 мянган га таряалан, 6 мянган гектар бэлшээрин газартай. Тинхэдэ энэ совхоздо хээрин сабшалан ехэ хомер. Бүхыдөө 51 мянган хонин, 1400 толгой эбэртэ бодо мал, 1350 гахай тоологдоно.

Энэ совхоз адууна малһаа ашагшэмэ ехээр абадаг, нилээд хүжээнги ажахы гүрнэ тоологдоно. Үнгэргэжэ жэлд гүрнэдэ хамта 9000 центнер мяха, 2060 центнер нооһо, 380 мянган үндэгэ худалдаа һэн. Эндэхид хонин бүриһөө дунда зэргээр 6,1 килограмм нооһо хайшалжа, тэрэнхэдэ хамта 4,8 миллион түхэригэй олзо оруулаа. Бүхыдөө тус совхоз ажахыһаа 13,4 миллион түхэригэй олзо доход абалан байна. Эдлүүрин газарай 100 гектар бүридэ 540 килограмм нооһо абаа.

ОНЫХОЖОРУУЛАГДАНАН БРИГАДА ЯМАРААР ЭМХИДХЭГДЭНЭ

Иймэ олон адууна малтай ажахы энэ түрүүн тэдэндэ үблэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэгүй һаа, ашагшэмьен эрид дээшлүүлэхэ шадахагүй байһанин элитэ. Совхоз жэлдэ

хонид даалгагдадаг байха юм. Совхозой мэргэжэлтэдэй тооложо үзэһнэй ёһоор, дааж абаһан газарһаа үбнэ ногооной барг найн ургаса абаад байбал, бригаданууд хонин бүридэ 3 центнер үбнэ, 2,5 центнер силос дараха, бэлшээрин үдэ хонин бүридэ 16 центнер тухай ногоо эдлюулжэ шадаха байна. Хонидо эдлюулжэ орооһо таряанай зүйл совхозой хамтын тарилгаһаа бэлдэхэгдэнэ.

Хонидой бригада бүхэндэ үйлдэбэрин түсбэ уридшалан табигдаа үгтэнэ. Тэрэн сооһе жэлдэ хэдэ шэнээн үбнэ, силос бэлдэхэб, зун, намарай үдэ хонид хэдэ шэнээн ногоо эдихэб, мүн хэдэ шэнээн нооһо хайшалхаб, түл абахаб гэжэ тодорхойлогдоно.

Мүнөө оныхожоруулагдан бригадануудай хонид хонин, хурьгадаа харууһаха, эдлүүлхэлхээ гадна, тэдэндэ үбнэ тэжээлынь өһөдөө бэлдээд, хонидойнгоо байра, трактор, машинануудаа өһөдынгөө хүсөөр заһабарилжа байдаг болонхой. Бригадануудта үбнэ, тэжээл бэлдэхэхэ үдэ тэдэнэй гэр бүлинхид булта хабадалсана. Мүн заримдаа бригадын гэшүүдэй түлөөһнэй жаснаһаа таһалагдан мүнөө үбнэ тэжээл бэлдэхэгдэ ондоо хүнүүдэ хүлгэлжэ хүдэлгэнэ. Силос дараха үдэ совхозой дирекци бригадануудта хэрэгтэй автомашинна олоор үгдэгэ байха юм. Үнгэргэжэ жэлэй дүй дүршэлһөө харахала, энэхид хонидо үбнэ тэжээлээ өһөдөө бэлдээд болоһоной ашаар, тэрэнэйхнээ өөрһнэ үнэ сэнгэе 18—20 процентээр доошлуулажа, нооһо, хурьга абалгын ажалай гаргашадые 10—12 процентээр хорожо шадаа. Гадна хонидой ажалы оныхо-

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонидой оныхожоруулагдан бригадир А. С. Токарев үргэн хажууртай косилка заһабарилжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

горьтойгоор химдарһанай ашаар хонидоной ажалы түлөөһөн 35-һи 40 процент хүртээр дээшлээ.

2—3 ОТАРА ХАМТАДХАХАДА НАЙН

Тус совхозой хүдэлмэриншэн, хонидоной бүхэн ажалай энэ шэнэ гүриме тон ехээр найшаана.

Эндэхид түрүү хонидоной нэгдэн А. С. Токарев энээн тушаа нилээд хөөрөн:

— Манай бригада 1959 оной хойшо ажал хүдэлмэри сүм оныхожоруулжа, шэнэ гүримаар ажалладаг болоо. Тэрэ үдэ бригаданууд хамта 5 хүн хүдэлдэг һэн. Тэвэһнэй нэгэний тракторист байгаа. Бригадманай гансашы хонидонойн түл найнаар абаад, нооһо эхлээд хайшалаад байдаг бэшэ, мүн малһаа хүсэд хүрэхэ үбнэ тэжээл бэлдэхэжэ, хашаа хорёо, гэр байраа машина техникээ өһөдынгөө түлөө сөөр заһажа бэлдээд. Жэсээһнэй үнгэргэжэ жэлдэ хонидоной үбнэ тэжээл өһөдөө бэлдэжэ, тэрэнэй хаһа сагтан хэрэгтэй газарта эхэ абаа лэмди. Тингээд нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 122 хурьга абажа, хонин бүриһөө 6 килограмм нооһо хайшалабди.

Бидэ хонидоной өһөдөө болохо үзөөд, гансхан нэгэ отарагай ажал раад байха бэшэ, бригададаа түлөөхүн бидэ хамтаруулжа худалдаа туршаха гэжэ шийдэ лэмди. Совет хонидоной дирекци, партийна босолдой профсоюзтай организаци үйлдэлийсменай дэмжэжэ, оныхожоруулагдан томо бригада эмхидхэлжэ. Тингээд бригадада хамта 12 хурьга хүн хүдэлдэг болообди. Жэсээһнэй бригадманай бригадир—ахалашад хонидоной, 3 хонидоной—тракторист,

Мяха, нүгээр абахын түлөө

А. БАДАЕВ

Нара бүри 25 килограммаар

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Нара бүри 25 килограммаар нэмээхэнб. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна. Энэ үеэр бид олохорхойгоо, нүгээр абахын түлөөг хангахад тусалж байна.

Хадалан дээрэ

Хайшаашы хара: Бурялна, бусална Анабайдал. Хадалангай дунда Салхалээ ханан байгааби. Хуримай түрүү Худайын налагар шарайдал Харагдаад хайхан лэ Баян намарайм байгааали!

Бухалнууд, Төө томшоггүй олон, Буруу хашарагуудал Дурбан тээшэ тобийлодо. Тохорноунууд хууба — Зорихон замын хало. Тээшэшэ элбэг, Тэнхээ орон хотойлодо.

Мэдэнэ гүт тохорноунууд, Тулалдаанай болоһынь эндэ? Мартагдашагүй тулалдаанай... Танинуудтал, Номбайнууд хубарилдаад, Тэнгэр газар долооло хэн Тогорноунууд хунжинэндэ... Тэндэ залуушуул

Удэр хүнигүи урилдаад, Долоон жэлэй Түрүүшын жэлэй хэсэг — Ороон, горхондл, Элеватор тээшэ урдаа хэн. Хүнэй хүүрээр, Үнэһэн тобогроог бэшэ, Байлдаанай газар болоомон бухалнуудаар хушагдаал!

Огторгойдо дэгдээд, Ошохотнай тохорноунууд мунөөдэр Хэтынгээ заншалаар Холын пальмата оруунууда... Амалай фронт дээр Амгалан тайбанай түлөөдэ Тамсажэ байһыенмай дуулгыт Тэндэхи зонунууда.

Жабхаланта Бурядайм Бухалаар дүүрэн хадалан Жаргалта байдалаймай Жашээ баримта болг лэ!

Яруунын мяха-хүнэй совхоз үбэе хуряалаг, гэжээл бэлдэхэдэ эртэнээшэ бэлдэжэ байхай. Эндэхид мүнөө бүхы тармурунуудаа найзаар аажанга дүүргээд, тракторай 87, бүхы морин колхознуудаа занабарилжа дүүргээд дүтлөө. Зураг дээрэ: тус совхозой 4-дэхи фермын дархашууд (зүүн гарнаа) И.С. Игнэ, В.Г. Андреев гэгшэд тракторай 10-илка занжаа байна.

Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

Д. Болхоев, манай корр.

Гаарга горхон Арзагуун нютагай ара талаар гонджо гарахадаа, ургажа байхан модондол адли: абяа аниргүй, шэб харанхы хүнидэл марайхадаа, ямар нэгэн юумэндэ анхарал ханаагаа табиһандал байдаг. Тээд харахадш сэб сэгэн юумэн шаажанхайтан гэрэл соогоо соо харагдан, нодэндэшин тороһор тогтошохо. Тингэ тингэһээр Гаарга горхон хоёр эрьедээ хам адхууландаа гү, али тэрэнээ дабажа ядандаа гү—хашан мориндол годи-бэди гэгээр арилна. Тингэжэ байтараа Гааргын эрьэ түшэгэнэжэ, газар дорьбоһон шэнги табжаганажа эхилбэ. Уданшгүй:—Соохор, соохоржоон, эхээр бү хүн! Хүсэ хүлбөө дэмэ бү дууһа,—гэжэ дуугарһаар нэгэ басаган эрэн соохор тугалнууд сооһоо гаража ербэ.

Манай суута тугалшан Ханда Гармаева,—гээд Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлгэшин орлогшо Бадмажап Будаевич Дармаев тэрэ басаган тээшэ хараадхина. Байгша ондо даажа абанан тугалнуудайнгаа толгой бүрини шэгнүүрээ гурбан зуун килограммда хүргэхэ гэгэн уялга абаад, мүнөө эрид шангаар ажаллажа байнхай. Манайшин Ханда хэлэһэн үгэдөө хүрэхэд хун байха.

Хандатай мэндшэлдэн танилсабади. —Таанарнай мүнөө үшөө таладаа алтайт?—гэжэ Бадмажап Будаевичын асуухада: —Тинмэ даа. Уһаяа уугаад, бага сага сэнгээд, байрадаа ошожо амархабди даа,—гээд уһанай урадхынь найхашаан хараһандал, жэгтэйгээр тэрэ харюусана. Умлаа харяан уһа гудамжин байһан эдэ тугалнуудынь харахада бэнь монсогорнууд. Мүнөө хамагһаа томо соохор тугал түрүүлэн садажа, бэшэжэ дахуулан эрьэ өөдэ зүдхэбэ. Ханда эрьэ өөдэ хубарилдан гаража ябанан тугалнуудайнгаа толгой бүрини тоолоон, адаглан хараһандал үнгэрэнэ.

Хандатай мэндэ амараа хэлсээд, саашалжа ябатараа Бадмажап Будаевич зог татан гэдэртээ эрьсэжэ: —Ханда, гэртэ орохо үдэ гүш? —Гэжэ. —Мэнэ гэгээр тугалнуудаа нэгэ жааха нарандаа ябуулаад, бага сага дулаасуулаад, хорёодон оруулахаб,—гэгээр Ханда тугалнуудаа тууһаар саашалба.

Зай, тингээ һаань, ябая,—гэгээр Бадмажап Будаевич малай фермын барилгануудай захар алад гаража, хубарилдан зогсоһон сагаан байшангууд тээшэ ошоно.

Энэ үдэ Хандын тугалнууд Арзагуун нютагай атар тунга тала дайдын үлэтэй үдхэн ногоон соогуур алархалдан ябаа бэлэй.

Үндэр сагаан байшан гэртэ орободи. Гэр соо гэрэлтэй һаруул. Хаяа ханаарнь малшадлай лозунгуураанууд, социалистическэ мурьсөөнэй дэбтэр. Тэг дундан Хандын томохон портрет. Портретэй захар арбаад гаран Хүндэлэй грамотанууд: РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй, КПСС-эй Бурядай обкомой болон республикын Министруудэй Советэй, КПСС-эй Баргажанай райкомой болон аймгүйсэдкомой, ВСХВ-гэй Хүндэлэй грамотанууд болон магтаалай хууладал.

Тингээршэ Ханда өөрөө орожо ербэ. Хубсаһаа хэлгэжэ үмдөөд, бидэнэй хажууда ерэхэдэ, Ханда ямар нэгэн театр соо ябанан басагайн 80 процент болоно. Тинхэдэ хэрбээ олон жэлдэ хүдэлһэн бэрхэ хонишон (мастер) байгаа һаа, нара бүри үшөө 250 түхэриг нэмэлтэ түлөөһе абжаа байха ушартай. Бригадын бусад хонишод, тракторист-нарта нара бүри тогтоогдомол салин 800—845 түхэриг түлэгдэнэ.

Хонишодой ажалы шэнээр эмхидхээд, түлөөһынь ехэ болгоод байхада, совхозой дүршэлтэй бэрхэ механизаторнууд олоороо эндэ хүдэлхөөр ержэ, бригадануудта хүндэ хүдэлмэрини оньһожоруулаха тусша горьтой оролдогто гаргана. Мүнөө «Айгурский» совхозой олохон бригадануудта хониды уһаар хангаха, хашаа сооһини сэрбэрлэхэ, үбэ тээжээл «бэлдэхэ» гэхэ мэте ажал ехэтэй хүдэлмэри гол түлэб оньһожоруулагданхай.

Энээн дээрнээ харахада, хонишод бүхы хэрэгтэй машина техникээ, газар таряалангаа даажа абаад, малдаа үблэ тээжээһынь бэлдэхэдэ, байра байдалынь өөһэдэ хүсөөр түхээрлэг болоходоо тэдэнэй харюусалган ехэ боложо, эдбхи үүсхэлэнь эрид дээшлэнэ. Хони үсхэбэрлэхэ ажалы улам найжаруулжа, оньһожоруулагдан бригаданууды эмхидхээдэ тон хайн байһанинь эли тодоор харагдана. Нютагайнгаа эрхэ байдалта тааруулжа, оньһожоруулагдан бригаданууды республикынгаа колхоз, совхозуудта олоор эмхидхэхэ ёһотойбди.

Таагдаһан „таабари“

гандал, зөөлхэн урин зантай, тэд ондоохон болоһон шэнги. Ханда бидэнтэй хөөрлэжэ, ажал тухайгаа үлүү юумэ шашаашыгүи һаа, тэрэнэй бүхы ханаан хорёо соогоо шэнги. «Хайшан гэжэ энэхэн жараад тугалнуудаа амба томо бухануудтал адли бэстэй болгохонни ааб» гэжэ шэбшэ ёһотой.

Нютагайнгаа ногоо сагаанай шэмэ шарны хэдышэ һайнаар мэдэхэшэ һаа, Ханда юрэдөө ханаага амараагүй. «Тугалнууд ганса бэлшээрнээ болохогүй. Хайн тээжээлһээ гадуур хайн харууһалга хэрэгтэй» гэжэ мэдэхэшэ һаа, Хандын сэдхэл үшөөл дүүрэдэггүй бэлэй. Юун бэ гэхэдэ, зоотехническэ һуралсал багадаһан байгаа.

Мал һайнаар харууһалхын түлээ зоотехническэ эрдэм шудалха гэлсээдэг. Энэ тон зүб. Тээд манай зарим малшад зоотехническэ курсы ёһо тэдгээр «шудалдаг», минин лэ хоолон нэрэ зүүгээд, удхынь хайтар ойлгодоггүй зантай. Малшад, минин ханаагада, зоотехническэ эрдэмэ үдэр бүри шудалха ёһотой. Яахдааб гэхэдэ, малаа үдэр бүри ондо ондоогоор харууһалха, элээлүүхэ ёһотой бшуу. Тинхэдээл зоотехническэ эрдэмэ гүнзэггээр шудалха хэрэгтэй,—гээд Ханда бодолго болоно. Нэгэ хэды дуугай хууһанайнгаа һүүлээр:

—Би, сэхын хэлэхэдэ, мүнөө юрэ, дөө бээдэ голмодогби... Нургуулинми бага. Долоон класс дүүргэһэнэй һүүлээр юушэ хэжэ шадхааб гэжэ ханадагнай бүрүү байна. Тэрэмни үшөө бүтэлдэггүй. Мүнөө намда агротехническэ эрдэм багадаа, Юундэб гэхэдэ, малшан хүн элдэбэй тээжээлэй удхашанарыс, шэмэтэй шэмэгүйһынь һайса мэдэхэ ёһотой, тинхэдэнь би таамагшалан эдэ бүгдэһы хэлэбди.

Ханда Гармаева һүүлэй найман жэл соо талалгарайгүй тугалшанаар хүдэлэн. Энэ хугасаа соо колхозойнгоо үүлэртэ фермын хорёо дэлэн ехэтэй, ута хүхэтэй үнээдэр дүүргэһэн байна. Тэрэнэй адуулжа гаранан эмэ тугалнууд мүнөө гурбадахаа түлөө. Сэхын хэлэхэдэ, фермыншин үүлэртэ һаамхай үнээд булта Хандын түлжүүлэн тугалнууд,—гэжэ Бадмажап Будаевич маанарта ойлгуулаа.

Хандаманай энэ жэлдэ хэзээ хэзээнийһээ ондоогоор хүдэлжэ байгаа,—гээд Хандатай мурьсээдэг тугалшан басаган хэлэнэ. Ханда байгша оной жаран толгой тугал бээдэ даажа абаад, жэлэй дүүрээр гурбан зуун килограмм болгожо, гүрэндэ хайн шанартай мяха тушааха гэгэн уялгатай.

Угы, хоёр зуун жаран—хоёр зуун далан килограмм бэшэ хэн гү?—гээд Хандын эхэ оролсоно. —Тинмэ байгаа. Мүнөө ондоо болоо хэн. Наяхан үнгэрэгдэһэн ажалшадлай митинг дээрэ Ханда тэрэ уялгаа шэнэдхэ. Тингэжэ хоёр зуун жаран килограммай орondo гурбан зуун килограмм болгохо гэжэ үгээ үгөө хэн,—гээд хэн нэгэн хэлэнэ.

Тингээр Ханда тугалнуудайнгаа паспортнууды асаржа, маанарта тэдэн тухайгаа тодорхойгоор хөөржэ үгэбэ. —Минин тугалнуудай эгээн томонь соохор. Энэмни мүнөөдөө центнер хахадһаа үлүү татана. Жараад тугал сооһоо үшөө хорёод тугал центнер хахадһаа үлүү татана. —Тугалнуудтай сүүдхэдэ дунда зэргээр хэды шэнээн нэмэнэб?—гээд Бадмажап Будаевичын тодорхойлон элирүүлэхэдэ: —Дунда зэргээр найман зуун граммһаа үлүүхэн. Хабар тугалнуудайнай нарай нялха байхада, угжаха хайн хүн дуталдажа, зарим

тугалнуудни хүшэ тамираа гэхээ һанаа хэн, Тингээгүй һаа, мүнөө сүүдхэдэ юһэн зуу—мянга табин граммда юрэнхы дээрээ хүрэхэл байгаа.

Декабрь, январь һарануудай табан тугалнууд дээрэ февраль, март һарануудай тугалнууды илгажа, даажа абаа хүм. Тугалнууды нарай байхадань, эхэлһэн гармсаарнь тодожо абахада хайн гэжэ һангашаб, зарим үнээд уураг бэбгэтэй түрэдэг, зариманинь хоһон байдаг. Тинмэһээ ехэ уурагтай үнээд хоёр—гурбан тугалнууды тээжээжэ шадхаа бшуу.

Тугалай гарамсаарнь түрүүшын 10 хонгого эхын уурагаар хоолдуулжа тэнжээхэдэ хайн. Тээд уурагынь бүлээдхэн хүүхүүхэдэ шанартай гэжэ хангашаб. Гална саашанхи үдэрнүүдтэн дадхажа, хайн һүүер хооллуулаад, һүүлээрнэ овёсой гү, али таряанай будаагаар тээжээхэдэ тугалнууд түрөөр томо болодог, мяханинь хатуужадаг. Заримдаа кисель үүлгээдхэ үзэхэдэ хайн гэжэ хангашаб. Тинхэдээ тугалнуудайнгаа хэсэ шадал, тамир тэнхээ хаража эдээлүүхэ ёһотой болоно бшуу. Тээд эрэ тугалнууды зургаа һарын турша соо тэнжээгээд, буруушанда тушааха гэжэ Надежда Бронникова ехэ зүб хэлэнэ. Минин адуульгада ехэнхэдэ эмэ тугалнууд байһан юм. Эмэ тугалнуудышин ямар үнээнэйб, эхэнэ һүтэй гү, али хоолон гү гэжэ—хуу мэдэхэ ёһотойш! Тинхэдэ эхынь даажа, тэрэ тугалайнгаа зан абарини эажанга орохо болоно бшууш. Минин тугалнуудай уг уда будла—энэ данса соо бэшээтэй,—гээд Ханда пур пүсхэгэр дэбтэр харуулаа. Тэрэ данса соон ехэ олон нэрэнүүд.—Фермэ дээрхи һүтэй һүтэй үнээдэһын нэрэнүүд бэшээтэй байна.

Ханда Гармаева малшадлай бүлээд түрэн хадһаа аяр балшар бага ябахадһаа тугалнуудай хажууһаа һалагшагүй хэн. Тэрэ бүхэли үдэрөөрөө эхэтээ ябалсажа, малынь эдээлүүхэшэ, тугалнуудынь харууһалсажа, эхэдэ туһалдаг байгаа. Тингэжэ Ханда Түнгэнэй һургуули дүүргээд, эхээ даажа, малшан болоһон намтартай.

Хэдэн жэлэй саана колхозой правлени болон партийна организаци Ханда Гармаевада табяад шахуу тугал даалгажа үгэбэ. Тэрэ гэгдхэ хэйшэ эгсэ найман жэл үнгэрээ. Энэ хугасаа соо Ханда Гармаева гүрэндэ дүрбэн зуу гаран эбэртэ бодо мал эрхим хайн шанартайгаар тушааһан байна. Энэ амжалта Хандада минн эрэггүй. Тугалнуудаа тушаажа абаһаар Ханда түбхын түрүү шэгнэжэ үзөөд, һүүлээрнэ зоотехническэ эрилтээр тээжээжэ эхилдэг. Тугалнуудайнгаа бага байхада хайн һүүер, шэмэтэ тээжээтээр хооллуулдаг. Заримдаа хүчиндөө боложо байгаад эдээлүүдэг байха гэжэ Бадмажап Будаевич Дармаев хөөрэнэ. Ингэжэ оролдон ажаллаһанайнгаа ашаар Ханда Гармаева гүрэнгэнэ найман жэлэй турша соо дала мянган килограмм мяха гүрэндөө тушаагаа гэхэ гү, али колхоздоо үүлэртэ томо бээтэй хэдэн зуугаад үнээды үгөө.

Республикын эхэрнүүдэй нэгдэхэ сьедын хүндэлдэ ажал хүдэлмэри дээрэ амжалта туйлан угтахын түлөө Гааргын малша басаган Ханда Гармаева эршэ зоригтойгоор ажаллажа, абанан уялгаа дүүргэхын түлөө эрид шангаар тээсэжэ байна.

Аажан номгон Гааргын ара талада Ханда басаган хатуу дура зоригоо бадаруулжа байдаг. Магад, Гаарга горхон Хандынгаа ерэхэдэ харьялан үрдадаг бэшэ гү? С. Ангабаев. Баргажанай аймаг.

УКАИНЫ ССР. Кременчугска ГЭС-эй түрүүшын 4 агрегат нёдондоо электрын элшэ үгөжэ эхилэ хэн. Мүнөө тэрэнэй табидан, зургаадахи агрегатууд хабараргажа байна. Барилгашад Агууехэ Октябрьнин 43 жэлэй ойн байдэрэй урда тээ—болшоһон хоёр жэлээр урид ГЭС-эе бүхы хүсэн соонь табиха гэжэ шиндээ. Зураг дээрэ: Кременчугска ГЭС-эй барилгын нэгэ участок дээрэ. ТАСС-эй фотохронико.

Элдэб һонин

НАНААГАА АМАРАА, НАРБАЙАНДАА ХҮРӨӨ

Тобшохоноор мэдээсэхэд...

* Тори тосхондо Занаменай, Зэдын, Торин аймагудай спортсменүүд сугдаржа хоорондоо волейбол, баскетбол, футболоор хориосо. Мүрнөөнэй түрүүний үдэр Зэдын аймагтай команднид волейбол, баскетболор наадахадаа шадмар бэрх байжа, хүршэ хоёр командай шүүгээ. Үдын түүдэ Торин, Закаменай команднууд футболоор наадажа, 4:3 гэйн тоотойср айшад илаба. Удаа тээнэ Закаменай, Зэдын футболистууд тулалдажа, 1:0 гэйн тоотойгоор закаменайхид шүүгээ.

Д. ДУГАРОВ.

* Ранжуровай нэрэмжит колхозой (Кяхта) ангуушан Жаркой гүлгалэн шонын нүхэ тээсгэн олоһон юм. Александр

Павлович тэрэ нүхэн сооһоо шонын 7 гүлгэ бариа, 3500 тухаригай мүнган шанда хүртэбэ.

А. АЛЕКСЕЕВ.

* Бурядай номой хэблэл хувөө ажахын институтай хүдэлмэрилэгшэдэй «Агрономия зоотехния» гэһэн темээр бэшэһэн ном нахан хэблэлхэе гаргаба.

С. ХАНДАЖАПОВ.

* «Алтан гэр» гэһэн уран найханай үнгэ кинофильм Мухаршбэрай «Эрдэм» совхозой хүдэлмэрилэгшэе һонирхуула. Энэ кино залуушуулаа эхилээд буурал сагаан толгойтой үбгэд, хүгшэд олоороо ерэгэ, хэдэн удаа харанһан байна.

Б. ЦЫРЕНОВ.

АМИБУЛЯЛААН

«Шамдажа эндэ стол оруулагты. Гэрэл хэтэй дэн баригты. Хүбүүнтнай хэды шэнээн хүдөөдэ хэбтээ гэшэб?» — Удаахан болошоо.

— Тингээ наа, минуташе удааржа болохуй! Эндэнэ операци хэбэл, магад, амининь абарагдаха. Шамдагты, шамдагты! — гэжэ байгаад сагаан халаад үмэлээн сарюун үндэр бэтэй хүн хажуугаархи тулалагшадтаа хандана.

Өөрөө ехэ бодолгто, ямар нэгэн тээсшэгүй шанга довтолгын урда илалтын бэлдэхэл хэжэ байһан сэрэгэй командиртай, бүрэнээр эмсэргээ түхээрнэ. Элдэб янзын эм, хэрэгсэлнүүдэе нэрлэжэ асуухадань: «биш», «асаралдаа», «байна» гэһэн тодорхой харюу дуулдана. Эдэ бүгдэ оройдоо 5—6 минутын туршда үнгэржэ байбаше, хүлэгшэдтэ тон удаан шэнги болоно хэбэртэй.

Сагаан халаадтайшуул хүбүүнэй хэбтэһэн таһалгада ороно. Хүбүүнэй түрэлхид, «юн бологшо ааб» гэһэндэл доро доро бодолгто болон, шангаар амилхаше айна.

...Хабарай дулаан нэгэ үдэр нэгэ дэхи классай хурагша «К» гэшэ эгэш, аханарайнгаа ойдо түлээ бэлдэхэе гарахадань ошолсоһон байгаа. Ойдо түрүүшнхэе ошонон хүбүүн түрэлхингөө захиа огто мартэжа наадашоо. Арайхан гэжэ һууһан мүнөөной унажа байхы гэнтэ обборомсоороо зугадабаше, хэды секундаар хожомдошоо ха. Гэнтэн аюулда тулалдан хүбүүн ухаа мэдээ алдажа, врачуу-

дай ерэтэр амяа буляалдажа байгаа. Тэрэ дары Закаменай аймагтай главна врач, шадмар бэрхэ хирург Борис Хунгевичтэ хонходожо мэдээсэгдэһэн байгаа. Нүхэр Антоновой ерэмсээр лэ дээрэ дурсагдан хөөрөлдөөн боложо, операцише эхилэһэн юм. Ингэжэ хирург хүбүүнэй аминэ үхэлтэй буляалдажа эхилбэ.

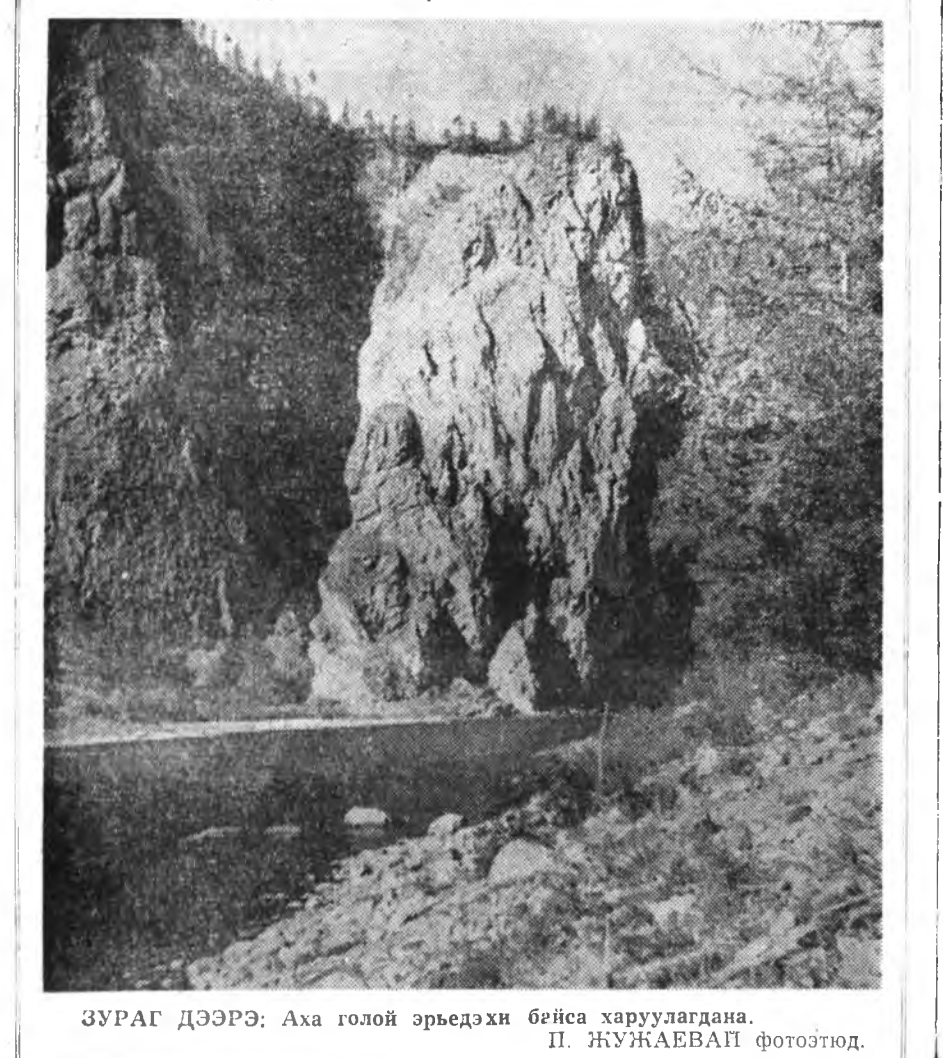
Гурбан час тухай хүбүүнэй толгойдо тон нарин операци хэгдэжэ, түрүүшын аюул зайлуулагдаба. Нүүлээрнэ хүбүүнэй хүлдэ үшөө нэгэ хүндэ операци хэгдэ. Хүбүүн мүнөө эдэгээ. Толгойн найн. Тээд хүбүүн... «Хүлн хаанаб?» гэжэ хирэ хирэ болоод лэ асуужархина.

Хүбүүнэй түрэлхид—Намсараевтан хүбүүнэй ами абарһандан, тэхиршэгүй ехэ аюулһаа абарһан шадмар бэрхэ, арад зондоо хүндэтэй хирург Б. Х. Антохоното, залуу хирургууд Н. Д. Шагдурова, В. А. Тушемиловтэ, тэндэ байлсаһан нотагай медфельдшертэ, акушеркэдэ гүн гүнзэгн баяр баясхалан үнэн зүрхэнөө хүсэжэ, ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлахыень юрөөнэ. Хүбүүнэй багшанар, айл аймагынше юрөөлсөнэ.

Түрэлхид, хүүгэды амяарнэ ойд эльгээхэ шухала хэрэгэй болоо хала тон лэ шангаар захижа, элзэб аюул тухай ойлгуулан, һэрэг ябахыень хэлэжэ үгэхэ ёһотой гэжэ ханагдана. Шадаал наа ехэ зонтой эльгээбэл дээрэ. Энээн тухай түрэлхид бү марта!

Д. Аюшеев.

Түрэл хизаарнай найхан даа!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аха голый эрьдэхэ бейса харуулагдана. П. ЖУЖАЕВАН фотозтуд.

Ухибүүд юу дуулаа нэм, тэрэнэ хэлээд шэхэнэй шир таһалдуулахуй. Нэгэтэ Сэлэнгын Бургаастайн эхин хургуулине даагша Дашима Шагдуровна Гомбова:—Зунайнгаа амаралтын үедэ Улан-Удэ ошохобди,—гэжэ хурагшадтаа хэлэһэн байгаа. Хургуулин хүүгэд амаралтада табигданһаа хойшо «хэзэээ город ошохобди» гэжэ баһаш амар байлаагүй.

Тэдэнэр одоош наанагаа амараа, нарбайһандаа хүрөө. Мүнөө үдэр хургуулин 3—4-дэхи классуудай хурагшад багшанартаа хамта Улан-Удэ ерэгэ, ПВЗ, шэлэй механизированнэ завод, сэмбын фабрика, гүрэнэй типографи болон бусад предпритинуудые хараа, музей, кино, театрт ороо, түүхэтэ газарнуудар ябаа.

Ухибүүд түбхэн юумэндэ оотой, ажал хэжэрхөө наа, тэрэндээ һонирхожо, захадань гараагүдөө налахагүй. Үбэлдөө, хабартаа энэ хургуулин хурагшад Лхамжап Сосоровой отары шефтэ абаад, хони хургыень эдэлэлсэе, уһалсаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бургаастайн хурагшад ПВЗ-гэй инструментальна цех соо.

САГТУХАЙ
(Бурят арадай онһон үгөнүүд)

Галуунай— Ганса дуу гарабал он ерэдэг, Хирээн Хэды бархираше наа он ерэхэгүй. Дабаанай үндэрье— гэшэдэлээр дабаха, Жэлэй утые — үдэрөөр үнгэргэхэ.

Зунай хоолой нарин, Үбэлэй хоолой будүүн.

Нажар манааша, Үбэл—эдэшэ.

Нажарай сагта— ташаашалжа зугаалжа ябаһан хүн, Үбэлэй сагта — нохойшолжо хатаран ябаха юм.

Намарай тэнгэри— Ноготой морин, Хабарай тэнгэри— Хазаарта морин.

Саг сагтаа зохид, Сахилжа хүхэдөө һайн.

Уулын оройдо саһан орохо, Ургын үзүүртэ мүйһэн хүрэхэ.

Үбэлэй ханхинама хүйтэндэ Үбгэн залуугүй хурдан.

Хабар ургы сэгсээр—хүхюу, Намар юһэ, таряагаар—хүхюу.

Хабарай мүйһэн— Ханын зэргэ зузаан аад, сүмэрдэг, Намарай мүйһэн— Намаа зэргэ зузаан аад, сүмэрдэггүй.

Һайн хабар—саһатай, Муу намар—бороотой.

Шараһан мяхан халуундаа, Шагша зугаа һониндоо.

Эртэ бодоһон үдэртэ тунһатай, Эртэртэ гэрлэһэн үдэл тунһатай.

Эршэтэ хүн холо ошохо, Эрдэмтэй хүн холо хараха.

Д. Мадасоной суглуулбарһаа.

Мүнөөдэрэй программа
18.00—Хүүгэдэй хүгжэмэй хургуулин нэгдэнхээр 25 жэлэй ойдо зориулан дамжуула. 18.45—Хүүгэдэй хүгжэмэй хургуулине дүүргэхэе байгшадай концерт. 19.15—Радиошагнагшадай захилаар концерт. 19.45—Советскэ Арминин Улаан Тугта Александровой нэрэмжэтэ дуу болон хатарай ансамблин концерт. 20.53—«Бурядай уран зохёолшодой шэнэ зохёолнууд» гэһэн цикллээ уран зохёолой дамжуула. 22.18—Донипеттин «Дон Паскуале» гэжэ оперын монтаж.

Сагай чларил
Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэнэй байдал хубилан байха, урда аймагуудар бага зэргэ бороон орохо, зарим газарнуудта тэнгэри дуугарха, сахилгаантаха. Баруун хойноһоо нулаханар халхилха. Улан-Удэ городто үлгөөгүүр 6—8, үдэртөө 20—22 градус дулаан болохо байна.

Юнионин 12—13-да республика доторнай үүлэнэй байдал хубилан байха, үдын үүлээр зарим газарнуудта бага зэргэ бороон орохо, тэнгэри дуугарха, сахилгаантаха. Баруун тээһэе нулаханар халхилха. Һүниндөө 3—7, үдэртөө 21—26 градус дулаан болохо.

ЖИЛЫН СААНААГАА

ВФН-гэй Генеральна Советдэй сесси

ПЕКИН, юнионин 9. (ТАСС). Мүнөөдэр Пекинд профсоюзудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Генеральна Советдэй сесси дүүрбэ. Сессийн түгэхсэлэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудар тусхай резолюци нэгэн дуугаар баталан абтаа.

Мүнөө үедэ социализмын, эб найрамдалай хүсэнүүд үзэгдөөгүй ехэ амжалтанууды туйлана, империалистууд эб найрамдал тухай хашхаралдахынгаа хажуугаар ондоо гүрэнүүдэй эрхэ сүлөөдэ, бөө даанхай байдалда эсэргүү будуулыг аашануудые гаргана, яралтайгаар дайнда бэлдэнэ гэжэ тус резолюци соо заагдана.

Дээдэ тушаалтадай зүблөө таһалдуулан Америкын империалистуудые эб найрамдалай, арадуудай эгээл хорото дайсад гэжэ тоолохо

зуураа, бүхы дэлхэйн ажалшад Америкын болон баруун гүрэнүүдэй, илангаяа Японой, Баруун Германиян зонхилхы тушаалтадай будуулыг аашануудта һэргэмжэтэйгээр хандаг лэ гэжэ мүн лэ резолюци соо заагдана.

Профсоюзудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Генеральна Советдэй сесси дээрэ мүнөөнэй уласхоорондын байдал, профсоюзудай хүдэлөөнэй гол зорилгонууд, колониализмда эсэргүү тэмсэлдэ профсоюзудай хабаалсаха үүргэ гэхэ ээргын уласхоорондын үдхашанартай асуудалнууд хэлсэгдэ.

Профсоюзудай Бүхэдэлхэйн Федерациин түрүүлэгшэ А. Новелла түгэхсэлэй үгэ хэлээ. Һүүлээрнэ сессидэ хабаадагшад бултадаа хүл дээрэ бодожо, «Интернационал» дуулаада.

ТЭДЭНЭР ХЭЛЭХЭ ҮГЭЭ ХЭЛЭЭДҮЙ БАЙГААР

ТАСС-эй тусхай корреспондент Е. Максимовский Женевһээ илгэжэ мэдээснэ:

Буу ээбсэг хуряаха асуудал шийдэхэ арбан гүрэнэй комитетдэ ээлжэтэ заседани юнионин 9-д Франциин делегациин толгойлогшэ Жюль Мок гэгшын түрүүлэлгэ дор болоо.

Канадын түлөөлгшэ Бэрнс түрүүлэн үгэ хэлээ. Канадын правительство Советскэ Союзай шэнэ дурадхалнуудые шэнжэлжэ байна, гөөр буу ээбсэг хуряаха асуудалда хамаатой ондоо гүрэнүүдтэй хамта зүбшэн хэлсэнэ. Тээд хэлсэлнүүдэй дүүрэггүй дээрһэнэ Советскэ Союзай оруулан шэнэ дурадхалнууд тушаа юуше хэлэхэ аргамгүй гэжэ Бэрнс хэлээ.

Тингэжэ хэлэхэдэ Канадын түлөөлгшэ арбан гүрэнэй хамта комитетдэй үзэмжэдэ табигдан шэнэ дурадхалнуудые баруун гүрэнүүдэй харуулна гэшэ.

Удаан Чехословакиин түлөөлгшэ Носек үгэ хэлээ. Советскэ Союзай оруулан шэнэ дурадхалнууд социалистическэ гүрэнүүдтэй үшөө шэн хэлсэгдэнхэй гэжэ тэрэ дэглээ. Ядерна буу ээбсэг зөөдэ шэдэхэ бүхы хэрэгсэлнүүдэе, ондоо гүрэнүүдэй газар дээрэ байгуулагдаһан сэрэгэй базануудые үгы хэжэ асуудалдай түбхын түрүүн шийдэхэ байһан тушаа Носек дэлгэрэн гыгээр хэлээ. Хэдэн олон правительствын, илангаяа Франциин правительствын һанал һанамжануудын мүн манай энэ комитетдэй түрүүн суглаалжа байха үедэ баруун гүрэнүүдэй түлөөлгшэдэй оруулан олнуугүй олон һанамжа хараалда абажа, Советскэ Союзай правительство шэнэ дурадхалнуудаа найруулаа юм гэжэ Чехословакиин делегат хэлээ.

Хэрбээ баруун оронуудай түлөөлгшэдэй байн наанагаараа хэлсэл туйлахые оролдоо һань. Советскэ Союзай дурадхалнууд комитетдэ хүдэлмэридэ айна гэхэ аштай тунһатай байха, тулгууринь боложо үгэхэ һэн. Тинхэдэ бидэнэр буу ээбсэг бүгэдэннитээрэ, хүсэдөөр хуряаха харгыгаар урагшын нийлээд холо алхаа аргатай болохо гэхэ гү. али бүхы дэлхэйн арадуудай хүлээжэ, найдал байһан асуудал аштай тунһатайгаар шийдэхэе шадалдай болоно һэмди. Баруун гүрэнүүдэй баримталдаг хараа шагһаһаа болохо маанай хэһэн хэлсэлүүд урагша ябанайгүй. Советскэ дурадхалнууд мухардаһан байдалһаанмай гархаха шадалтай.

Буу ээбсэг хуряалгые шалгахы хинаха тухай Советскэ Союзай дурадхалнуудта туд харшаар баруун гүрэнүүдэй түлөөлгшэдэй үнэ тэһэн арсалта, ажаглалтанууд мүнөө үдхэ. Буу ээбсэгэй заримыень хуряаха гэжэ США-гэй делегат Иройной хэлэһэнине Носек эрид шангаар шүүмжэлээ. Америкын делегат комитетдэй хүдэлмэрине хойшо татажа, хэндэше хэрэггүй һанал һанамжа руу тэгүүлнэ гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, «огторгойгоор зоргоороо нийлээд» Америкын тусэбине Чехословакиин делегат мүн лэ шүүмжэлээ. Үнэндөө хадаа тэрэ тусэбине тунуул хэжэ хэхэ онол оншо гэшэ гээ. Советскэ Союзай шэнэ дурадхалнуудые арбан гүрэнэй комитетдэ тургөөр зүбшэн хэлсэхые Чехословакиин делегациин толгойлогшэ баруун гүрэнүүдэй делегацинуудые уряалаа.

Кубын арадые айлгажа шадахагүй

ГАВАНА, юнионин 9. (ТАСС). Наахан США-гэй правительствын эльгээһэн ното Кубын арада, правительствода эсэргүү эээрхэг түрмхэй ээлжэтэ ааша мүн гэжэ «Noticias de Ой» газетэ редакцияно статья соогоо сэгнэнэ. США-гэй правительствын нотые Кубын республикада эсэргүү сэрэгэй довтолго хэһэнэ, эээрхэг түрмхэй ашануудые гарганаһаа балартуулын тула хэгдэһэн цэнэ һэдлэг гэжэ тэрэ газетэ тоолоно. Кубын Республикадахи байдал хараад «тээсэжэ» байнабди, тэндэхи революционно правительствотай хани харилсаа байгуулаха «һаналтайбди» гэжэ бүхы дэлхэйн, түбхын түрүүн Латин Америкын болон Холбоото Штадуудай арадууды мэхэлхэ һэдлэгээр США-гэй правительство тиймэ ното эльгээгээ. «Эээрхэг түрмхэй», «хани нүхэсэлдэ дургагүй», «үсэд нэтэрүү» Кубын правительство «хүсэгүйхэн» Холбоото Штадуудта довтолхо, Америкын засагаархиды хардаха, Америкын баялгые дээрмэдэхэ гэхэн

гансал һаналтай гэжэ ното соогоо заһаниннь эшхэбтэр.

Үнэндөө хадаа США Кубын Республика хойрой харилсаан тад ондоо. США-гэй правительствын ното өөрынгөө, мүн Латин Америкын арадууды мэхэлхэ, Кубые гансаардуулаха, тэндэ гарган эээрхэг түрмхэй ашануудаа ондоо гүрэнүүдээр магтуулаха зорилготой.

США-гэй империалистуудай буу ээбсэгээр хангажа, хамгаалжа байһан засаг түрые Кубын арадай унагаанайн, Холбоото Штадуудай мэдэлгүйгөөр бөө даанхай правительство тогтооһонийн, Вашингтонтой зүбшөөл найшаалгүйгөөр министрнүүдые томилһонийн түлөө Кубын революционно правительствода эсэргүү, үнөөрхүү тэмсэл США-гэй элхид эмхидхэ гэжэ тэрэ газетэ саашан бэшэнэ.

Америкын эээрхэг түрмхэйшүүдэй эрилтэ, заналтаһаа айгаад гэдгээ сухарихагүйбди гэжэ Кубын правительство, арад шийдэнхэй. Кубын Республика бөө даанхай гүрэн байха гэжэ шийдээ, зорһондоо хүрэхэше байха.

Президентын һури буляалдаан

НЬЮ-ЙОРК, юнионин 9. (ТАСС). Энэ жэлэй ноябрь нарада болохо һунгалтын урда тээ США-гэй президентын тушаалда кандидатнууды дэбжүүлхэ демократическэ, республиканска партинуудай сьезинүүдэй дүтэлхэ тутам Америкын эгээл томо буржуазна партинуудай, мүн тэдэ партинууд доторхи бүлгэмүүдэй хоорондо һунгалтын урда тээхи тэмсэл улам шангадана.

Эйзенхауэртай уулаһанайнгаа, республиканска парти гүйсэдхэхэ комитетдэй заседаниин Нью-Йоркдо үнэрһэнэй һүүлээр штадай губернатор, миллиардер Нельсон Рокфеллерэй пресс-конференци зарлаад, үсэгдэлдэр хэһэн мэдүүлгэн тэрэ тэмсэлэй хурсадаһые гэршэлэнэ.

Хэрбээ намда дурадхаа һань, США-гэй президентын тушаалда республиканска партиһаа орохоор бэлэн байнаб гэжэ майн 25-да сонсоһон Рокфеллер һунгалтын урда тээ «шухала алхам» хээ гэжэ

тэрэнэй мэдүүлгые Америкын хэблэлэйхид тоолоно.

Республиканска партиһаа президентын тушаалда эгээл түрүүн дэбжүүлгэжэ боломоор США-гэй мүнөөнэй вице-президент Никсонине, мүн республиканска партиин бүхы хүтэлбэрилэгшэды эридээр шүүмжэлхэ зуураа, «республиканска партине шалгажа, хинажа мүнөө байдаг хүнүүд партиингаа хойшааше ошожо ябаниһыне, ороно хайшань хүтэлхэ байһанаа һайса ойлгоногүй» гэжэ Рокфеллер мэдүүлээ. Америкын мүнөөнэй байдалда «шэнэ үзэлтэй шэнэ хүнүүдые» олоогүйдэ аргайгүй байна гэжэ Рокфеллер хэлээ.

Эйзенхауэртай правительствын политикада урмаа хухархан бүхы һунгагшады өөрынгөө тала руу татахын тула Рокфеллерэй хамаг хабаша шадалаараа оролдожо байһаные өөрын мэдүүлгэнэ ойлгохоор гэжэ Америкын хэблэл бэшэнэ.

„Төөриһэн“ планер

БЕРЛИН, юнионин 9. (ТАСС). Германиян Демократическэ Республикын дотоодын хэрэгүүдэй министрствын хэблэлэй таһаг нггэжэ мэдээснэ:

Юнионин 8-да Гревеймюлен город шадар Америкын планер буу-

гаа, Кельн городһоо Фемарн арал гэшэ нийдэжэ ябатарни, үүлэтэй, манатай байхадань, ГДР-эй газар дээрэ бууха баатай болооб гэжэ Америкын летчик Шрелдер хэлээ.

Летчигой хэлэһэнине болон бусад мэдээнуудые шалгажа үзэхэдэ, Холбоото Штадуудай тэрэ планер Баруун Германиян засагаархидта мүнөөдэр ГДР-эй гүрэнэй хил дээрэ дамжуулан үгтэһэн байба.

Газарай хүдэлөөнэй хойшолон

НЬЮ-ЙОРК, юнионин 9. (ТАСС). Чилин газарай гурбанай нэгэ хуби дээрэ газарай хүдэлөөнэй хойшолон үзэгдэнэ гэжэ «Нью-Йорк Таймсын» корреспондент Сант-Ягоһоо мэдээснэ.

Талькауаноһоо урдуурхи эрьенүүд айхабтар ехээр эбдэрээ, хубилла, хэдэн миль хэмжээтэй набтар газараар долгинууд мухарья. Далайн уһанай һөөргөө урдаха аргайгүй болоһон дээрһэнэ эрье шадарай хэдэн район уһанда абтаа гэжэ агаарай сэрэгэй толгойлогшод мэдээснэ.

Чилоэ аралһаа урдуурхи районуудһаа ерһэн заһаһанд тэндэ багахан аралнууд харагдахаа боло, ондоо тээгүүр шэнэ аралнууд бии болоо гэжэ хэлэнэ.

Урдань мүнэрэй порт байһан Вальдунья город мүнөө далайн порт болоо. Тэрэгүүр далайн ехэ онгосонуд тamarжа эхилээ, городой ехэнхи хубинь уһанда абтаа гэжэ тусхай мэдээсэлүүд соо хэлгэлэнэ.

Газетые захилга

1960 ондо үргэлжэлһөөр Хэлхэе холбооной контор, отделениин почтаһон бүхэн, РТС, совхоз, колхоз, предприти, эмхи зургаан болон хургуулинуудтахи хэблэл тараадаг олониитын түлөөлгшэд захил абана.

ГАЗЕТЭ ЗАХИХА ҮНЭ СЭН:
6 нарын—30 түхэриг, 3 нарын—15 түхэриг, 1 нарын—5 түхэриг.

Шамдажа захит „Бурят үнэн“ газетөө!

Редакторай орлогшо С. БАЛЬЖИНИМАЕВ.